

DECIZIE

22 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte :

Nicolae Gordilă

Judecători :

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

judecând, fără participarea părților, recursul ordinar declarat de avocatul Mîța Oleg în numele inculpatului Faina Iurie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoria Briceni din 24 decembrie 2014 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016, în cauza penală în privința inculpatului

Faina Iurii Petru, născut la 13.04.1964, moldovean, originar și domiciliat în s. Mărcăuți, raionul Briceni;

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 20.06.2014-24.12.2014;

Instanța de apel: 23.01.2015-16.03.2016;

Instanța de recurs: 04.08.2016-22.11.2016.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătoriai Briceni din 24 decembrie 2014, Faina Iurii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (4) Cod penal la 12 ani închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis.

2. Pentru a se pronunța cu sentința instanța de fond a reținut că, la 18.11.2013, pe la orele 19.00 Faina Iurii, aflându-se în fața magazinului ÎI "Gamco Eaterina", situat în s. Mărcăuți, raionul Briceni, fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma relațiilor de conflict, i-a aplicat lui Batîr Valentin multiple lovituri cu mâinile și picioarele în regiunea capului, provocându-i leziuni corporale: traumă cranio-cerebrală închisă manifestată prin echimoze și edem în jurul ochilor, hemoragii în țesuturile moi pericraniene în regiunea occipitală, fractura părții orbitale a osului frontal pe dreapta, fractura liniară a osului occipital în fosa posterioară din ambele părți, hemoragie subarahnoidiană în focar în regiunea frontală din ambele părți și sub meninge a cerebelului. Conform raportului de expertiză medico-legală nr. 171 D din 09.04.2014, aceste leziuni corporale au fost

produse cu cca. 4-5 ore (conform rezultatelor investigațiilor histo-patologice repetate), prin acțiunea traumatică cu corp contondent, sau la lovirea de acesta, (nu se exclude cu piciorul încălțat), care au legătură cauzală directă cu survenirea decesului și se califică ca vătămare corporală gravă, după criteriul pericolului pentru viață, care a provocat decesul lui Batîr Valentin.

3. Împotriva sentinței apeluri au declarat:

3.1. *la 06.01.2014, avocatul Rădeanu Gheorghe în numele inculpatului Faina Iurii* solicitînd casarea sentinței pronunțarea unei noi hotărîri de achitare.

În motivarea apelului a indicat:

- în urma loviturilor aplicate pătimitului de către Faina Iurii nu putea surveni decesul;

- declarațiile inculpatului au fost confirmate prin declarațiile martorilor Melinic Anatolie, Melinic Victoria, Furtună Vladimir, Slobodaniuc Nichifor, Televca Igori, care au menționat că au plecat de la magazin împreună cu Faina Iurii, iar pe fața lui Batîr Valentin nu erau urme de sînge, ultimul rămînînd în fața magazinului, deoarece era în stare de ebrietate avansată;

- martorul Priseajniuc, a declarat că la 18.11.2013, pe la orele 22.00 l-a văzut în fața magazinului pe Batîr Valentin, care stătea în picioare, sprijinit de perete, iar conform procesului-verbal de cercetare la fața locului, corpul decedatului a fost găsit în spatele magazinului lîngă scări. Pe scări și în fața scărilor au fost depistate urme de sînge. La locul unde a avut loc bătaia dintre Faina Iurii și Batîr Valentin în fața magazinului, careva urme de sînge nu au fost depistate;

- leziunile corporale, care au adus la decesul victimei puteau fi cauzate de o altă persoană sau în urma căderii de pe scările din spate ale magazinului și nicidecum de către Faina Iurii și careva probe directe în acest sens nu au fost prezentate.

3.2 *la 10.08.2015, inculpatul Faina Iurii*, care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei hotărîri de achitare, în temeiul art. 390 alin. (1) pct.1) Cod procedură penală, pe motivul că nu s-a constatat existența faptului infracțiunii.

În motivarea apelului a indicat:

- instanța de judecată a concluzionat asupra vinovăției sale, aducînd drept argument concluziile din raportul expertizelor medico-legale nr.267-D din 20.11.2013 de la f.d. 126-127, cît și din raportul expertizei medico-legale suplimentare nr.171-D din 09.04.2014 (f.d. 124-125), care de fapt confirmă concluziile cu privire la cauza decesului lui Batîr Valentin, însă fără a fi date apreciere acestor concluzii în raport cu circumstanțele obiective constatate în ședința de judecată;

- atît la urmărirea penală cît și în instanța de fond nu au fost dobîndite probe certe, care ar confirma circumstanțele adevărate care au avut loc în seara zilei de 18.11.2013 la magazinul din s. Marcauți, unde vînzătoare e Melnic Victoria, și care, pe deoparte au legătură cauzală directă cu decesul lui Batîr Valentin, iar pe de

altă parte cu lipsa vinovăției sale în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(4) Cod penal;

- el nu l-a lovit pe Batîr Valentin cu picioarele și în genere nu l-a bătut, pentru că erau prieteni, și nu a avut motiv de a-l bate, el nu se supăra că era numit ” țigan” , ci doar cu piciorul l-a ghiontit ca să vadă ce e cu Batîr Valentin cînd s-a apropiat de el, apoi i-a tras 2 palme peste față, pentru ca acesta să-și revină, dar instanța nu a clarificat acest moment, nu a apreciat la justa valoare declarațiile martorilor și a expertului medico-legist S. Vreamea;

- instanța de judecată nu a dat apreciere declarațiilor contradictorii ale martorului Slobodaniuc Nichifor, privitor la faptul precum că a văzut la lumina care ardea pe pragul barului, cum Faina Iurii îl bătea cu picioarele pe Batîr Valentin, care era culcat la pămînt în fața barului, declarații ce nu coroborează cu rapoartele expertizelor medico-legale și procesul-verbal de cercetare la fata locului cît și a martorilor;

- lipsesc probe ce dovedesc vinovăția sa în decesul lui Batîr Valentin în noaptea de 18.11.2013. El nu l-a bătut pe Batîr Valentin și consideră că urmează a fi achitat de învinuirea adusă de acuzare.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016 a fost respins ca nefondat apelul avocatului Rădeanu Gheorghe în interesul inculpatului și ca depus peste termen apelul inculpatului Faina Iurii cu menținerea sentința fără modificări.

4.1. Instanța de apel, luînd în considerație solicitarea achitarii inculpatului, a cercetat suplimentar probele scrise ale cauzei penale și anume:

- ordonanța de pornire a urmăririi penale din 19.11.2013 în temeiul art. 151 alin. (4) Cod penal (f.d.1 vol I);

- raportul R-2 nr. 3366 din 19.11.2013 (f.d.4 vol. I);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 19.11.2013 cu planșa fotografică (f.d.6-18 vol. I);

- ordonanța și procesul-verbal de ridicare din 19.11.2013 a hainelor lui Faina Iurii (f.d.26 vol. I);

- materiale caracteristice în privința lui Faina Iurii (f.d.35-37);

- procesul-verbal de reținere din 19.11.2013 a lui Faina Iurii (f.d.41-42 vol.I);

- procesul-verbal de confruntare dintre martorul Slobodaniuc Nichifor și inculpatul Faina Iurii din 20.11.2013 (f.d.57-58 vol. I);

- procesul-verbal de confruntare dintre martorul Melnic Anatolie și inculpatul Faina Iurii din 21.11.2013 (f.d.59 vol. I);

- procesul-verbal de confruntare dintre martorul Furtuna Vladimir și inculpatul Faina Iurii din 21.11.2013 (f.d.60 vol. I);

- procesul-verbal de confruntare dintre martorul Melnic Anatol și inculpatul Faina Iurii din 21.11.2013 (f.d.61 vol. I);

- încheierea și mandatul de arest emis de Judecătoria Briceni la 21.11.2013 în privința lui Faina Iurii (f.d.68-69 vol. I);

- raportul de constatare medico-legală nr. 215 din 19.11.2013 în privința lui Batîr Valentin (f.d.75-76 vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 267-D din 20.11.2013 în privința lui Batîr Valentin (f.d.77-78 vol. I);

- proces-verbal de examinare a obiectului din 27.11.2013-hainele lui Faina Iurii (f.d.80-83 vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 1469 din 27.11.2013 (f.d. 109-111 vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr. 171 D din 12.12.2013 în privința cadavrului lui Batîr Valentin (f.d. 124-125 vol. I);

- ordonanța privind recunoașterea obiectelor drept corpuri delictive din 23.05.2014 (f.d. 142 vol. I);

- declarațiile succesorului părții vătămate Batîr Efimia date în ședința instanței de judecată (f.d.216-217 vol. I);

- declarațiile martorului Slobodaniuc Nichifor date în ședința instanței de judecată (f.d.218-221 vol.I);

- declarațiile martorului Televca Igor date în ședința instanței de judecată (f.d.222-223 vol. I);

- declarațiile martorului Melnic Anatolie date în ședința instanței de judecată (f.d.224-225 vol. I);

- declarațiile martorului Diavoliuc Ivan date în ședința instanței de judecată (f.d.226 vol. I);

- declarațiile martorului Furtuna Vladimir date în ședința instanței de judecată (f.d.227-228 vol. I);

- declarațiile martorului Melnic Victoria date în ședința instanței de judecată (f.d. 229-232 vol. I);

- declarațiile martorului Priseajniuc Igor date în ședința instanței de judecată (f.d.233 vol. I);

Referitor la apelul declarat de către inculpatul Faina Iurii, instanța de apel a reținut prevederile art.402 alin.(l) Cod de procedură penală conform căruia termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, constatînd că sentința a fost adoptată la 24.12.2014, iar potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de fond din 24.12.2014 (f.d.215) sentința a fost pronunțată în prezența inculpatului Faina Iurii și înmînată în aceeași zi, confirmativă fiind dovada de primire (f.d. 250), pe care a fost aplicată personal semnătura acestuia.

Astfel, ținînd cont de faptul, că apelul a fost declarat la 10.08.2015, a fost evidentă situația de declarare a acestuia cu omiterea termenului de atac, fără a se invoca careva motive, care ar servi drept temei de repunere în termen a apelului.

Instanței de apel nu i-au fost prezentate careva motive întemeiate privind omiterea termenului de apel, iar cele expuse în ședința de judecată de către apărătorul inculpatului precum, că nu are cunoștințe în domeniu, nu servește un temei de repunere în termen a apelului, or ultimul recepționând copia sentinței integrale la 24.12.2014, a avut reala posibilitate de a depune apel în termen.

La fel, nu a fost reținut argumentul, precum că apelul inculpatului din 10.08.2015, urma a fi interpretat ca un apel suplimentar, deoarece apelul avocatului Rădeanu Gheorghe, este semnat doar de acesta, lipsind semnătura inculpatului, totodată, apelul din 10.08.2015 fiind semnat doar de inculpat.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a conchis că întârzierea nu este determinată de motive întemeiate, din care considerente a ajuns la concluzia de a respinge apelul înaintat de inculpatul Faina Iurii ca fiind tardiv.

Referitor la apelul avocatului Rădeanu Gheorghe în interesul inculpatului Faina Iurii, instanța de apel a considerat, că judecând cauza penală, instanța de fond în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității, veridicității, și din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Faina Iurii în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, cu indicii de calificare vătămarea intenționată gravă a integrității corporale, care este periculoasă pentru viață și care a provocat decesul victimei.

Reieșind din probele cercetate în cadrul ședinței de judecată instanța de apel a reținut, că instanța de fond corect a constatat că, acțiunile lui Faina Iurii din cadrul conflictului acestuia cu victima Batîr Valentin, care a avut loc pînă la survenirea decesului ultimului și-au produs efectul, astfel cum partea vătămată a decedat în rezultatul cauzării leziunilor corporale grave.

La stabilirea și aplicarea pedepsei inculpatului Faina Iurii, instanța a ținut cont de scopul și criteriile de individualizare a acesteia prevăzute de art. 61, 75 Cod penal, caracterul, gravitatea, motivul comiterii infracțiunii, faptul că inculpatul nu a recunoscut vina, nu are antecedente penale, la locul de trai se caracterizează pozitiv.

Cît privește afirmațiile avocatului apelant referitor la faptul, că decesul părții vătămăte Batîr Valentin nu putea surveni în rezultatul leziunilor corporale cauzate de către Faina Iurii, nu au fost reținute de către instanța de apel, deoarece potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.171 D din 12.12.2013, la examinarea medico-legală a cadavrului cet.Batîr Valentin, s-a depistat traumă cranio-cerebrală închisă, manifestată prin echimoze și edem în jurul ochilor, hemoragii în țesuturile moi pericraniene în regiunea occipitală, fractura a părții orbitale a osului frontal pe dreapta, fractura liniară a osului occipital în fosa posterioară din ambele părți, hemoragie subarahnoidiană în focar în regiunea frontală din ambele părți și sub

meníngia cerebelului, care au fost produse cu cea 4-5 ore (conform rezultatelor investigațiilor histo-patologice repetate), prin acțiunea traumatică cu corp(-uri) dur(-e) contodont(-e), sau la lovirea de acesta(-acestea), (nu se exclude cu piciorul încălțat), au legătură cauzală directă cu survenirea decesului și se califică ca vătămare corporală gravă, după criteriul pericolului pentru viață.

În această ordine de idei, comiterea infracțiunii anume de Faina Iurii s-a dovedit și prin procesul-verbal de ridicare din 19.11.2013 (f.d. 27-30) și a planșei fotografice, conform cărora a fost ridicată o pereche de încălțăminte sportivă cu pete de culoare brun-roșietice asemănătoare cu sîngele, iar potrivit raportului de expertiză medico-legală biologică nr. 1469 din 27.11.2013 (f.d. 109-111) "*...sîngele din petele examinate a provenit de la persoana cu grupa sanguină A-beta/AII. Prin urmare, proveniența sîngelui din petele examinate de pe papucul drept, tampoanele de vată și de pe fragmentele de pietre de la victima Batîr Valentin nu se exclude*".

La fel, conform planșei fotografice, urmele de sînge depistate sunt pe partea interioară a încălțăminteii ridicată de la inculpat, astfel, în cazul dat nu putea fi reținut motivul invocat de apărător în apelul său, că în urma loviturilor aplicate pătimitului de către Faina Iurii nu putea surveni decesul, precum și nu au fost reținute declarațiile martorilor Melnic Anatolii, Melnic Victoria, Furtună Vladimir, Slobodaniuc Nichifor, Teleuca Igor, referitor la faptul că au plecat de la magazin împreună cu Faina Iurii, iar pe fața lui Batîr Valentin nu erau urme de sînge, la fel și declarațiile martorului Priseajniuc Igor, precum că, la locul unde a avut loc bătaia dintre Faina Iurii și Batîr Valentin în fața magazinului, la locul incidentului careva urme de sînge nu au fost depistate.

Cu referire la ipoteza avocatului precum că leziunile corporale care au adus la decesul victimei puteau fi cauzate de o altă persoană, instanța de apel a apreciat-o critic, ea fiind combătută prin probele cauzei penale cercetate în ședința instanței de fond și suplimentar în instanța de apel, or, nerecunoașterea vinovăției nu echivalează cu achitarea inculpatului.

În baza celor expuse, instanța de apel a ajuns la concluzia, că apelul declarat de către avocatul Rădeanu Gheorghe în interesul inculpatului Faina Iurii este nefondat, sentința fiind legală și întemeiată, bazată pe o apreciere amplă a probelor administrate.

5. Recurs ordinar împotriva hotărîrilor menționate a decalat avocatul Mîța Oleg în numele inculpatului, care invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct.1), 6) și 8) Cod de procedură penală solicită casarea acestora cu pronunțarea unei noi hotărîri de achitare în privința acestuia pe motiv că fapta nu a fost comisă de inculpat.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel contrar prevederilor art. 100 și 101 Cod de procedură penală nu a verificat probele sub toate aspectele,

complet și obiectiv, lăsînd arbitrar fără apreciere argumentele părții apărării, care dezvinovătesc inculpatul.

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului declarat de către apărătorul inculpatului, menționînd că recurentul se referă la starea de fapt a cauzei și la chestiunea de apreciere a probelor, ceea ce nu se încadrează în temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, iar instanța de apel just a conchis asupra vinovăției lui Faina Iurie în baza art. 151 alin. (4) Cod penal.

7. Judecînd recursurile ordinare și verificînd legalitatea hotărîrilor atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit conchide că acesta urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecînd recursul, instanța este în drept să admită recursul, cu casarea totală sau parțială a hotărîrii atacate, cu dispunerea rejudecării de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform prevederilor art.art. 414, 415 Cod de procedură penală, judecînd apelul, instanța de apel este obligată să verifice legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, să argumenteze decizia adoptată invocînd temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea sau respingerea apelului.

Colegiul penal constată că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întru totul respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel.

Instanța de apel a admis erori procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar.

Hotărîrile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atît în fapt, cît și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărîrilor pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărîrii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali, vagi, reprezintă motiv de casare. Nemotivarea ca o omisiune esențială apare astfel ca un viciu de procedură.

Potrivit art. 24 alin. (3), 101 alin. (1), (4), 314, 315, 336 alin. (3) pct. 6), 384 alin. (3), (4), 413 Cod de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzei în prima instanță; procesul-verbal al ședinței de judecată trebuie să cuprindă consemnarea tuturor acțiunilor instanței în ordinea în care ele s-au desfășurat documentele și alte probe care au fost cercetate în ședința

de judecată; instanța de judecată este obligată, în cursul judecării cauzei, să cerceteze nemijlocit, sub toate aspectele, probele administrate; părțile participante la judecarea cauzei au drepturi egale, fiind investite de legea procesuală penală cu posibilități egale pentru susținerea pozițiilor lor, instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură; sentința instanței de judecată trebuie să fie legală; instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată; fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punctul de vedere al coroborării lor.

În primul rând, în urma celor citate supra, Colegiu reține că instanța de apel și-a motivat soluția fără a face o analiză a tuturor probelor în ansamblu care dovedesc sau nu vinovăția inculpatului, fiind efectuată doar o apreciere vagă a acestora, ignorând prevederile art. 100 alin. (4), 101 alin. (1) - (4) Cod de procedură penală, care indică că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, **cât și printr-o analiză logică a conținutului probelor, a coroborării lor.**

Colegiul evidențiază că instanța de apel în partea descriptivă a deciziei doar a enumerat declarațiile martorilor audiați în instanța de fond, fără a le descrie, fără a intra în esența lor și fără a concretiza unele aspecte de fapt care rezultă din acestea și anume: a fost lovit sau nu Batîr Valentin de către Faina Iurie, a căzut victima singură de pe prispa magazinului jos, a încercat Faina Iurie să-l ridice pe Batîr Valentin de jos sau nu, a fost văzută victima ulterior de către alt cineva și în ce poziție etc..

În al doilea rând, instanța de recurs atestă că apelul constituie o continuare a judecării fondului cauzei, legea prevede posibilitatea ca instanța să dea o nouă apreciere probelor administrate în fața primei instanțe. Efectul devolutiv nu promovează o reeditare de către instanța de apel a judecării care a avut loc în prima instanță, ci o nouă judecată, cu caracter autonom, care are ca obiect reexaminarea acelor dispoziții din hotărîre, care au fost greșit soluționate.

Tot aici, Colegiu remarcă, că în cazul în care declarațiile persoanelor care au fost audiate în prima instanță se contestă de către părți, la solicitarea acestora,

persoanele care le-au depus urmează să fie audiate în instanța de apel conform regulilor generale pentru examinarea cauzelor în prima instanță.

Instanța de apel urmează să procedeze la o nouă audiere atât a inculpatului, cât și a anumitor martori ai acuzării solicitați de părți. Elocvente în acest sens se prezintă a fi Hotărârea CtEDO în Cauza Popovici vs Moldova (27.11.2007) și Hotărârea CEDO în Cauza Dănila vs România (8.03.2007). De asemenea, martorii acuzării se audiază din nou în cazul în care depozițiile lor constituie o mărturie acuzatorie, susceptibilă să întemeieze într-un mod substanțial condamnarea învinuitului, cum ar fi de exemplu, situația în cadrul Hotărârii CtEDO în Cauza Spînu vs. România (29.04.2008).

Judecata în apel constituie o repetare a judecării fondului, ceea ce face posibilă administrarea de noi probe, la cererea procurorului, a persoanei vătămate sau a părților și, în mod subsidiar, din oficiu, atunci când instanța consideră necesar pentru formarea convingerii sale. Atunci când instanța de apel consideră că prima instanță nu a epuizat probatoriul relevant pentru cauză ori a apărut necesitatea administrării unor probe noi, de asemenea, în fața instanței de apel va avea loc o cercetare judecătorească, după încuviințarea probelor noi sau a readministrării celor prezentate în fața primei instanțe.

La acest capitol, Colegiul relevă faptul că potrivit procesului verbal al ședinței de judecată în instanța de apel (f.d.15, 39, 63-65), pîna la începerea cercetării judecătorești cât și după aceasta, avocatul inculpatului a înaintat mai multe cereri de audiere repetată a martorilor cât și a expertului Vremea Sava, motivînd contradictorialitatea declarațiilor acestora, îndeosebi a martorului Slobadaniuc Nichifor în coroborare cu declarațiile celorlalți martori oculari, or declarațiile acestuia date în instanța de fond referitor la faptul dacă Faina Iurie l-a lovit sau nu pe Batîr Valentin cu piciorul într-adevăr nu sunt clare.

Cît privește cererea de audierea repetată a expertului Vremea Sava, avocatul de asemenea și-a motivat solicitarea expunîndu-și opinia referitor la constatările expertului privitor la leziunile corporale depistate la victimă care diferă de la raport la raport (f.d. 40), or, potrivit art.148 alin.(2) Cod de procedură penală, *dacă concluziile expertului sînt neclare, contradictorii, neîntemeiate, dacă există îndoieli în privința lor și aceste deficiențe nu pot fi înlăturate prin audierea expertului sau dacă a fost încălcată ordinea procesuală de efectuare a expertizei, poate fi dispusă efectuarea unei expertize repetate de către un alt expert sau alți experți. La efectuarea expertizei repetate se poate pune și chestiunea autenticității metodelor utilizate anterior. Primul expert poate participa la efectuarea expertizei respective pentru a da explicații, însă nu poate participa la efectuarea investigațiilor și la finalizarea concluziilor.* Însă, instanța de apel a respins solicitările avocatului, motivînd că declarațiile martorilor, cât și a expertului nu se contestă.

Instanța de recurs atestă că instanța de apel referindu-se la rapoartele de expertiză efectuate la caz, la general s-a referit că prin acestea se dovedește vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii, fără a fi constatate care leziuni corporale depistate la Batîr Valentin au fost cauzate anume de către Faina Iurie și dacă au legătură directă cu decesul acestuia, totodată ignorînd unele constatări care duc la justa soluționarea a acuzei și anume:

- potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.267-D din 20.11.2013 s-a constatat că *vătămările corporale, si anume echimozele la fata, fractura părții orbitale a osului frontal au fost produse prin acțiunea traumatica a unui corp dur contondent, posibil cu piciorul încălțat în încălțăminte sportiva /adidasi/, la persoanele vii se califică ca vătămări corporale ușoare cu dereglarea sănătății pe un termen de pîna la 21 zile; fractura liniara a osului occipital, hemoragiile în țesuturile moi pericraniene în regiunea occipitala, hemoragia subarahnoidala au fost produse prin acțiunea traumatica a unui corp dur contondent, posibil și în rezultatul căderii cu careva accelerare și lovirea de o suprafața dura, cum ar fi lăsătura amprentata de beton, se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viața;*

- potrivit raportului de expertiză medico-legală nr.171 D din 12.12.2013 s-a concluzionat că, *reieșind din localizarea și caracterul morfologic al leziunilor corporale depistate, victima putea să aște în orice poziție, în afară de culcat cu fata în jos.*

În al treilea rînd, în cadrul dezbaterilor judiciare avocatul inculpatului a criticat desfășurat soluția instanței de fond, argumentîndu-și poziția sub toate aspectele de fapt și amănunțit descrise chiar și în susținerile verbale anexate la procesul verbal al ședinței de judecată asupra cărora instanța de apel nu s-a expus în nici un mod (f.d.46-54)

Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale amendată de Protocolul nr. 11 arată în art. 6, pct. 3: „Orice acuzat are, în special, dreptul : „ (...) să întrebe sau să solicite audierea martorilor acuzării și să obțină citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării.”

Asigurarea reală a apărării este o garanție a cercetării obiective complete a probelor, deoarece numai în acest mod poate fi emisă o sentință legală. De altfel, prin apărare, învinuitul, inculpatul sau apărătorul desfășoară toate acțiunile pe care le consideră necesare pentru respingerea acuzării, încît acestea să determine fie achitarea sa, fie o sancțiune mai ușoară.

Una din cele mai importante direcții ale activității avocatului constituie realizarea dreptului la apărare în cauzele penale. Însă realizarea unei apărări eficiente poate fi îndeplinită doar în condițiile „egalității armelor”, adică în condiția unei contradictorialități reale, nu numai inserată în prevederile legislației

procesuale, dar asigurată de existența unor mecanisme juridice ce ar face posibilă funcționarea acesteia.

Principiul contradictorialității și principiul asigurării dreptului la apărare sunt legate reciproc, principiul contradictorialității reprezentând o garanție a realizării principiului asigurării dreptului la apărare.

Principiul contradictorialității exprimă cerința ca funcția de învinuire să fie despărțită de funcția jurisdicțională, fiind pe o poziție procesuală egală cu funcția de apărare. Învinuirea și apărarea se combat în fața instanței de judecată de pe poziții contradictorii, astfel încât autoritatea care judecă și soluționează cauza – instanța de judecată – să ajungă, din disputa lor, la o apreciere corectă a probelor și la adoptarea unei soluții legale și temeinice.

În acest context, Colegiul atenționează, că motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, acordând părților din proces posibilitatea să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanțelor de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc. Motivarea hotărârilor de către instanțele naționale constituie o obligație impusă acestora și prin prevederile art.6 din CEDO.

În concluzie, Colegiul constată, că instanța de apel și-a argumentat soluția de condamnare fără să aprecieze fiecare probă în parte și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității acesteia, și deși instanța de apel a menționat prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, care stipulează că fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concluziei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, nu a respectat anume aceste prevederi la adoptarea deciziei recurate.

Instanța de apel nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept, a susținut poziția instanței de fond în ce privește aprecierea probelor, acceptând niște concluzii de ordin general, cu privire la conținutul declarațiilor martorilor precum și probelor materiale expuse mai sus.

În speță, instanța de apel urma să-și expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și menționate în cererea de apel, în baza evaluării proprii, juste, a probelor administrate în cadrul urmăririi penale, a celor readministrate în condiții de oralitate, nemijlocire și contradictorialitate la etapa cercetării judecătorești și a celor administrate, cu respectarea dreptului la apărare al părților la această fază procesuală, și ca urmare să rețină corect starea de fapt, vinovăția sau nevinovăția inculpatului și încadrarea juridică a faptelor acestuia. În viziunea Colegiului, erorile procesuale admise de către Curtea de Apel cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și în acest caz, decizia urmează a fi casată, cu rejudecarea cauzei în apel, așa cum cere art.

435 Cod procedură penală, întrucât asemenea erori nu pot fi corectate în instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care expres prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate în apel, să țină cont de motivele casării hotărîrii recurate indicate în decizia instanței de recurs, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, și ca urmare să se expună în modul convenit asupra prezenței sau lipsei vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată și ca urmare să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată potrivit prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursul ordinar declarat de avocatul Mîța Oleg în numele inculpatului Faina Iurie, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 17 februarie 2016, în cauza penală în privința lui Faina Iurii și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la 20 decembrie 2016.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Ion Guzun

